

USTAWA

z dnia 2019 r.

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 1. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 132, 138, 730) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) uchyla się ust. 2;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Funkcjonariusz Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który w dniu zwolnienia ze służby, przekształcenia albo wygaśnięcia stosunku służbowego osiągnął staż służby 15 lat, ale nie osiągnął wieku 55 lat życia, nabywa prawo do emerytury w dniu osiągnięcia tego wieku, niezależnie od przyczyny zwolnienia ze służby, wygaśnięcia czy przekształcenia stosunku służbowego.”

2) w art. 15d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Emerytura dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 3, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15a.”

3) art. 15e otrzymuje brzmienie:

„Art. 15e. Emeryturę dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 3, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po dniu 14 września 1999 r. lub których stosunek pracy został przekształcony w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej i którzy przed dniem 2 stycznia 1999 r. pełnili służbę, o której mowa w art. 15d ust. 2, lub byli zatrudnieni w jednostkach, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 4, oblicza się na zasadach określonych odpowiednio w art. 15 lub art. 15c.”

Art. 2. Funkcjonariuszom Służby Celnej lub funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej, którzy zostali zwolnieni ze służby albo których stosunek służbowy został przekształcony albo wygaś w okresie od dnia 3 marca 2015 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przysługuje prawo do emerytury policyjnej na zasadach określonych w art. 15d lub art. 15e ustawy zmienianej w art. 1 w przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, we wskazanym wyżej okresie, spełniał przesłanki do nabycia prawa do emerytury określone w art. 12 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycję skierowaną do Sejmu RP (autor petycji nie wyraził zgody na upublicznienie jego imienia i nazwiska). Komisja uznała petycję za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest eliminacja przepisów, które powodują że zasady nabywania uprawnień emerytalnych przez funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej są mniej korzystne niż zasady odnoszące się do wszystkich pozostałych tzw. służb mundurowych (funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej).

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. poz. 1321) włączyła funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytalnego, którym są objęci funkcjonariusze pozostałych służb mundurowych. Służba Celna była bowiem jedyną formacją mundurową, której funkcjonariuszom nie przysługiwały uprawnienia wynikające z tego systemu. Omawiana ustawa zawiera jednak dodatkowe, nieznane żadnym z pozostałych służb mundurowych, warunki nabycia uprawnień emerytalnych przez funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej:

- wymóg ukończenia 55. roku życia także przez funkcjonariusza, który został przyjęty do służby przed dniem 1 stycznia 2013 r. (w przypadku pozostałych „służb mundurowych” wymóg ukończenia 55 lat stosuje się jedynie wobec osób przyjętych do służby od dnia 1 stycznia 2013 r.),
- wymóg wykonywania tzw. zadań policyjnych w okresie służby przez okres co najmniej 5 lat (analogicznego wymogu poprzez określenie charakteru wykonywanych zadań nie stawia się wobec osób z innych „służb mundurowych”).

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Proponowane rozwiązanie zmierza do unifikacji podejścia wobec wszystkich służb mundurowych i stosowania identycznych zasad nabywania uprawnień emerytalnych. Dla funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej będzie to oznaczało zastosowanie jedynie kryterium okresu służby, bez uwzględniania charakteru zadań powierzanych przez przełożonych. Wobec funkcjonariuszy, którzy wstąpili do służby przed 1 stycznia 2013 r., zniesiony zostanie wymóg ukończenia 55 lat do nabycia uprawnień emerytalnych.

Zmiany proponowane w art. 1 pkt 2 i 3 mają charakter techniczny i polegają wyłącznie na skreśleniu przywołania ust. 2 w art. 12 (w związku z proponowanym skreśleniem tego przepisu).

4. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczym skutkiem społecznym i prawnym projektowanej ustawy będzie unifikacja przyjętych rozwiązań wobec wszystkich służb mundurowych. W przypadku Służby Celnej wpłynie to znacząco na poprawę atmosfery wewnątrz służby, a tym samym na wzrost jej efektywności – funkcjonariusz będzie miał pewność, że po określonym okresie służby nabędzie prawo do „emerytury mundurowej” i że nabycie uprawnień emerytalnych nie będzie uzależnione od rodzaju zadań powierzanych przez przełożonych.

Zniesienie warunku ukończenia 55 lat wobec starszych stażem funkcjonariuszy będzie czynnikiem w pewnym stopniu sprzyjającym odmłodzeniu kadr, a tym samym czynnikiem zwiększającym efektywność służby. Nie należy oczywiście oczekiwać, że nastąpią masowe przejścia na emeryturę. Jak pokazują doświadczenia z powszechnego systemu (np. z obszaru emerytur pomostowych), osoby zdolne do pracy starają się pracować jak najdłużej, gdyż mają świadomość, że wysokość emerytur jest znacznie mniejsza niż bieżące zarobki. Można więc oczekiwać, że z tego rozwiązania będą korzystać przede wszystkim osoby w szczególnych sytuacjach życiowych.

Zniesienie wymogu dotyczącego obowiązku wykonywania przez okres co najmniej 5 lat zadań o charakterze policyjnym znacząco zmniejsza prawdopodobieństwo uznania przepisów ustawy za sprzeczne z Konstytucją RP, co mogłoby skutkować koniecznością wypłaty znaczących odszkodowań. Należy bowiem brać pod uwagę, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r.

dotyczący kwestii emerytur dla funkcjonariuszy celnych dotyczył tylko wąskiego problemu.

Posiadane dane wskazują, że obecnie opisany wymóg dotyczący pięcioletniego okresu wykonywania zadań o charakterze „policyjnym” stanowi marginalny problem i dotyczy jedynie niewielkiej liczby osób, które ponadto, będąc w służbie, mogą jeszcze ten wymóg spełnić.

Przy analizie skutków finansowych proponowanych rozwiązań należy brać także pod uwagę koszt świadczeń alternatywnych, które musiałyby zostać wypłacone beneficjentom ustawy z innych tytułów – renty i emerytury z systemu powszechnego (dotowanego przez budżet państwa) czy świadczenia z systemu zaopatrzeniowego, przysługujące z systemów dedykowanych innym służbom, w sytuacji gdy funkcjonariusz pełnił służbę w różnych formacjach.

W tej sytuacji nie należy spodziewać się, aby koszt realizacji proponowanej ustawy przekroczył w 2019 r. kwotę kilkuset tysięcy złotych.

Ze względu na swój charakter i ograniczony zasięg ustawa nie wywoła skutków gospodarczych, jak również skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, nie wpłynie znacząco na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych (w tym mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw) oraz gospodarstw domowych.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.